

Documents d'Anàlisi Geogràfica

41

Núm. 41, 2002, ISSN 0212-1573

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions

Universitat
de Girona

DADES CATALOGRÀFIQUES RECOMANADES PEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES DE
LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Documents d'Anàlisi Geogràfica

Documents d'Anàlisi Geogràfica / Universitat Autònoma de Barcelona, Departament de Geografia ; dir. M. Dolors Garcia Ramon. — Núm. 1 (1982)- . — Bellaterra [Barcelona] : Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions, 1982- . — 23 cm

A partir del núm. 25 (1994) apareix també com a menció de responsabilitat: Universitat de Girona. Secció de Geografia. — A partir del núm. 25 (1994) apareix com a coeditor: Universitat de Girona. — Fusió de: Documents d'Anàlisi Urbana, Documents d'Anàlisi Territorial i Documents d'Anàlisi Metodològica en Geografia

ISSN 0212-1573

I. Universitat Autònoma de Barcelona, Departament de Geografia

II. Universitat de Girona. Secció de Geografia

1. Geografia — Revistes

91(05)

DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA és una revista acadèmica adreçada als estudiosos i professionals que s'interroguen sobre les interaccions entre natura, societat, política, economia i cultura que es donen sobre l'espai a les diferents escales, i davant les quals la geografia hi aporta anàlisis o respostes. Té per objectiu la publicació de textos inèdits procedents de la recerca feta per investigadors d'arreu del món relacionats amb la ciència geogràfica i amb les disciplines afins i preveu, al mateix temps, la difusió de publicacions i d'esdeveniments científics que hi són vinculats. Editada conjuntament pel Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona i per la Secció de Geografia de la Universitat de Girona, DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA té una periodicitat semestral.

Les opinions expressades en articles, notes, informacions, ressenyes i treballs publicats a DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.

Aquesta revista es regeix pel sistema de censors.

Els articles publicats a DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA són indexats o ressenyats a: «Francis. Bibliographie Géographique Internationale», «Geographical Abstracts. Human Geography», «Geographical Abstracts. Physical Geography», «International Development Abstracts», «Índice Español de Ciencias Sociales», «Latindex».

Editors

Abel Albet i Mas (Universitat Autònoma de Barcelona),
Antoni Durà i Guimerà (UAB),
Joan Nogué i Font (Universitat de Girona)

Consell de redacció

Abel Albet (UAB), Mireia Baylina (UAB),
Gemma Cànoves (UAB), Antoni Durà (UAB),
Joan Nogué (UdG), Anna Ribas (UdG),
Lluís Ribera (UdG), Pilar Riera (UAB),
Maria Villanueva (UAB)

Consell assessor

Mark Bassin (University College, London), Joan Becat (Universitat de Perpinyà), Lourdes Benería (Cornell University), Vincent Berdoulay (Université de Pau), Joan Cals (Universitat Autònoma de Barcelona), Maryse Clary (Institut Universitaire de Formation des Maitres d'Aix-Marseille), Marcelo Escolar (Universidad de Buenos Aires), João Ferrão (Universidade de Lisboa), Maria Dolors García Ramon (Universitat Autònoma de Barcelona), Josefina Gómez Mendoza (Universidad Autónoma de Madrid), Francesco Indovina (Istituto Universitario di Architettura di Venezia), Jim Lewis (University of Durham), Enric Lluch (Universitat Autònoma de Barcelona), Joan Mateu (Universitat de València), Janet Momsen (University of California at Davis), Lluís Riudor (Universitat Pompeu Fabra, Barcelona), Joan Sabí (Universitat Autònoma de Barcelona), Antoni F. Tulla (Universitat Autònoma de Barcelona)

Traducció d'índexs i resums

Pablo Cañamares, Beatriz Iglesias

Redacció

Universitat Autònoma de Barcelona
Departament de Geografia
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 15 27. Fax 93 581 20 01
revista.dag@uab.es

Subscripció i administració

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 10 22. Fax 93 581 32 39
sp@uab.es

Intercanvi

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques
Secció d'Intercanvi de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 11 93. Fax 93 581 32 19

Coberta

Loni Geest & Tone Høverstad

Composició

Binorama S.C.P.

Edició i impressió

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 15 96. Fax 93 581 32 39
sp@uab.es

ISSN 0212-1573

Dipòsit legal: B. 27.071-1982

Imprès a Catalunya

Imprès en paper ecològic

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia, el tractament informàtic i la distribució d'exemplars mitjançant lloguer, és rigorosament prohibida sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, i estarà sotmesa a les sancions establertes a la Llei. S'autoritza la reproducció del sumari i dels resums sempre que n'aparegui la procedència.

Sumari

Documents d'Anàlisi Geogràfica = Doc. Anàl. Geogr.

Núm. 41, p. 1-200, 2002, ISSN 0212-1573

S'autoritza la reproducció dels resums i de les pàgines del sumari.

Articles

- 17-42 **BADIA I PERPINYÀ, Anna; PALLARÈS I BARBERÀ, Montserrat** (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia); **PIÑOL I PASCUAL, Josep** (Universitat Autònoma de Barcelona. Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals-CREAF)
Incendis periurbans i incendis rurals. Els casos de l'àrea metropolitana de Barcelona i de la comarca del Bages. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2002, núm. 41, p. 17-42, 26 ref., 7 tab., 5 il.

Els incendis forestals necessiten un tractament específic d'acord amb les característiques pròpies del territori i amb les interaccions socials que hi tenen lloc. L'article que es presenta pretén mostrar dos àmbits que, tot i la seva proximitat, tenen unes característiques ignitòries completament diferents: l'àrea metropolitana de Barcelona, completament urbanitzada, i la comarca del Bages, amb una estructura molt més rural. Aquestes diferències, observades a partir de la recopilació i l'anàlisi dels incendis ocorreguts en aquests dos àmbits durant el període 1987-1998, mostren una distribució diferent de les ignicions en zones urbanes, molt més concentrades, i en zones rurals, molt més disperses i, per tant, més difícils de detectar. Aquest fet justifica la major superfície cremada al Bages que a l'AMB durant el període d'estudi. És important, doncs, que les polítiques que s'hagin d'aplicar s'adeqüin a les situacions amb característiques específiques i diferenciades en cada cas.

Paraules clau: incendis forestals, ignició, propagació, sistemes d'informació geogràfica, continuïtat de les masses de vegetació.

Les incendies periurbains par rapport aux incendies en campagne: l'aire métropolitaine de Barcelone et la région du Bages

Il faut traiter les incendies forestiers d'une manière spécifique, en tenant en compte les interactions sociales qui ont lieu sur le territoire et les caractéristiques du territoire lui-même. Cet article-ci cherche à montrer les milieux qui, malgré leur proximité, ont des caractéristiques d'ignition complètement différentes: d'une part, l'Aire Métropolitaine de Barcelone (AMB), toute urbanisée; de l'autre, la région du Bages, qui a une structure beaucoup plus rurale. À partir de l'analyse des incendies qui ont eu lieu dans ces deux milieux de 1987 à 1998, on a observé des différences qui montrent une distribution inégale des incendies au sein des zones urbaines, beaucoup plus concentrées, et des zones rurales, nettement plus dispersées, et, par conséquent, plus difficiles à détecter. Ce fait justifie que, pendant l'été, une plus grande

superficie ait été brûlée dans le Bages que dans l'AMB. Ainsi, il est important que les politiques à appliquer s'adaptent aux situations de caractéristiques spécifiques et différenciées dans chaque cas.

Mots clé: incendies forestiers, ignition, propagation, systèmes d'information géographique, maintien des masses de végétation.

Fires in peripheral urban areas and fires in rural areas. A case study of the Metropolitan Area of Barcelona and the county of Bages

Forest fires require specific response depending on the physical features of the terrain and its social use. This paper shows two areas which, have completely different ignitor characteristics despite their spatial proximity. These are the Metropolitan area of Barcelona, which is completely urban, and the county of Bages, much more rural. These differences have been observed from the collection and analysis of the data of the fires that took place in these two areas between 1987 and 1998. The data show a different distribution of fire outbreaks in more dense urban areas and in more spread out rural areas, where fires are more difficult to detect. This fact explains why a larger area was burnt in Bages during the lapse of time studied. It is important, thus, that the policies to be applied are customized with specific and differentiate characteristics for every case.

Key words: forest fires, ignition, propagation, Geographical Information Systems, continuity of vegetation mass

- 43-62 **GOVERNA, Francesca** (Università di Torino. Dipartimento Interateneo Territorio; Politecnico e Università di Torino)
 Del *government* a la *governance*. El canvi de les formes i les modalitats de l'acció col·lectiva en el camp urbà i territorial. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2002, núm. 41, p. 43-62, 57 ref., 1 il.

L'article s'interessa especialment pel recent debat teòric i metodològic relatiu a la *governance* local com a model de polítiques urbanes i territorials. S'hi identifiquen dos enfocaments principals: per un costat, un enfocament pròpiament de gestió que veu en la *governance* una modalitat de coordinació entre actors a través de la qual es pot millorar l'eficàcia de l'acció pública; per l'altre, un enfocament de tipus més social i polític que es confronta amb objectius relacionats amb la construcció del consens, l'elaboració de projectes compartits i l'agregació d'una multiplicitat d'actors i interessos. Amb l'estudi del significat i del rol dels models i experiències de *governance* urbana i territorial es proposa, finalment, identificar l'actual tendència cap a la territorialització de l'acció col·lectiva.

Paraules clau: *government*, *governance*, polítiques urbanes i territorials, territorialització de l'acció col·lectiva.

Du *government* à la *governance*. Le changement des formes et des modalités de l'action collective dans la dimension urbaine et territoriale

L'article met particulièrement en évidence le récent débat théorique et méthodologique relatif à la *gouvernance* locale comme modèle de politiques urbaines et territoriales. On relève deux approches principales: d'une part, une approche de type *gestionnaire*, qui voit dans la *gouvernance* une modalité de coordination entre acteurs

afin d'améliorer l'efficacité de l'action publique; d'autre part, une approche sociale et politique qui doit se confronter à des objectifs liés à la construction du consensus, à l'élaboration de projets partagés, à l'agrégation d'une multiplicité d'acteurs et d'intérêts. L'étude de la signification et du rôle de modèles et d'expériences de *gouvernance* urbaine et territoriale est enfin proposée afin d'identifier la tendance actuelle à la territorialisation de l'action collective.

Mots clé: *government, governance*, politiques urbaines et territoriales, territorialisation de l'action collective.

From government to governance. Changing forms and modalities of collective action in urban and territorial dimensions

The paper pays specific attention to the recent theoretical and methodological debate on local governance as a model for urban and territorial policies. It identifies two main approaches: from one side, the managerial approach, where governance means the coordination among different actors to improve the effectiveness of public policies; from the other side, a social and political approach, where governance aims or should be directed towards the construction of the consensus, the elaboration of shared projects, the aggregation of a multiplicity of actors and interests. Finally, it suggests the study of the meaning and the role of the models and experiences of urban and territorial governance in order to identify the present trend towards the territorialization of collective actions.

Key words: government, governance, urban and territorial policies, territorialization of collective actions.

- 63-82 LLUSSÀ TORRA, Rafel (Universitat de Girona. Secció de Geografia) El desenvolupament local en l'espai en xarxa. Xarxes socials i *milieu* a l'àrea urbana de Manresa. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2002, núm. 41, p. 63-82, 41 ref., 2 tab., 1 il.

L'article aborda la qüestió del desenvolupament local i aplica el model de sistemes territorials locals a l'àrea urbana de Manresa (Barcelona). Es discuteix, en primer lloc, el concepte de desenvolupament local i els canvis de posició en la xarxa derivats de processos d'extensió metropolitana. El cas de Manresa és presentat, a través de l'anàlisi del paper dels agents socials i de les polítiques de desenvolupament, com a exemple de la importància de la posició en la xarxa i, sobre tot, del paper i la capacitat dels actors locals per posar en valor els recursos del seu *milieu*.

Paraules clau: desenvolupament local, districte industrial, Manresa, *milieu*, xarxes socials.

Développement local dans l'espace-réseau. Réseaux sociaux et *milieu* à l'aire urbaine de Manresa

La question du développement local est abordée dans l'article, en appliquant le modèle des systèmes territoriaux locaux à l'aire urbaine de Manresa (Barcelone). On discute d'abord le concept de développement local et les conséquences des processus d'expansion métropolitaine sur la position des lieux dans le réseau. Le cas de Manresa (Barcelone) est présenté, en exposant le rôle des agents sociaux et les politiques de développement, comme exemple de l'importance de la position dans

le réseau et, notamment, de la capacité des acteurs locaux pour mettre en valeur les ressources du *milieu*.

Mots clé: développement local, district industriel, Manresa, *milieu*, réseaux sociaux.

Local development in the network space. Social networks and *milieu* in Manresa urban area

The paper focuses on the question of local development and applies the local territorial systems model to the urban area of Manresa (Barcelona). The concept of local development is discussed first, as well as the change in place's position within the network derived from metropolitan expansion processes. The role of Manresa's social agents and its development policies are explained, to stress the relevance of the position of places in the network and, foremost, of the role and capability of local actors in putting into value their *milieu's* resources.

Key words: local development, industrial district, Manresa, *milieu*, social networks.

83-104 SALONE, Carlo (Università degli Studi di Torino. Dipartimento Interateneo Territorio)

Externalidades localizativas y apoyo al desarrollo local de la región metropolitana de Milán. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2002, núm. 41, p. 83-104, 26 ref., 2 tab., 4 il.

La estructura de las relaciones que se dan entre las empresas y los territorios en las que éstas operan, está cada vez más condicionada por la combinación de lógicas y estrategias competitivas desplegadas a escala global y por factores contextuales de conveniencia localizativa. En el texto se presentan y se discuten los resultados de una investigación empírica realizada sobre el sistema de operadores económicos en la región metropolitana de Milán; es un intento de cuestionar las categorías analíticas utilizadas tradicionalmente en los estudios de localización geográfica de las actividades económicas, a la vez que se pretende valorar la viabilidad de las políticas de promoción del desarrollo local inspiradas en el marketing territorial.

Palabras clave: desarrollo local, localización económica, promoción territorial, Milán.

Les localisations et l'appui au développement local dans la région métropolitaine de Milan.

La combinaison des logiques et des stratégies compétitives à l'échelle mondiales, et les facteurs contextuels d'une convenance de localisation conditionnent, de plus en plus, les rapports entre les entreprises et les territoires où celles-ci agissent. Dans le texte, on discute des résultats fournis par une recherche empirique qui tourne autour du système d'opérateurs économiques de la région métropolitaine de Milan; on remet en question les catégories analytiques utiles traditionnellement dans les études de localisation géographique des activités économiques, en même temps qu'on essaie d'évaluer la viabilité des politiques de promotion du développement local qui s'inspirent du marketing territorial.

Mots clé: développement local, localisation économique, promotion territoriale, Milan.

Localizative externalities and support to local development in the metropolitan region of Milan

The structure of relations that is established between companies and the territories in which they operate is conditioned more and more by the mixture of competitive logic and strategies at a global level, and by contextual factors of localizative convenience. This article presents the results of an empirical study that analyses the system of economic operators in the metropolitan region of Milan. It questions the analytical categories used traditionally in the studies of geographical localization of economic activities, and attempts to evaluate the viability of local development promotion policies inspired by local marketing.

Key words: Local development, economic localization, territorial development, Milan.

Estats de la qüestió i documentació

107-120 **MIRALLES-GUASCH, Carme** (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia)

Transporte y territorio urbano: del paradigma de la causalidad al de la dialéctica. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2002, núm. 41, p. 107-120, 35 ref.

El análisis entre el transporte y el territorio urbano se ha basado, tradicionalmente, en el paradigma de la causalidad, que confiere a los transportes la voluntad de creación de espacio urbano; o a la inversa, que los percibe como el resultado de las estructuras espaciales. Para superar esta relación unívoca, que no sólo ha supuesto la separación operativa y cultural entre estas dos disciplinas, sino que ha sido, también, el origen de la incomprensión de la interacción entre la movilidad y la ciudad, este texto apuesta por el paradigma de la dialéctica. Paradigma que se manifiesta por la coherencia entre las dinámicas de estas dos áreas, dentro de un modelo de adaptación recíproca en un proceso dialéctico, donde los sistemas operativos son abiertos y se expresan en distintas escalas territoriales e incluyen diversos arcos temporales.

Palabras clave: transporte, movilidad, ciudad, paradigma, causalidad, dialéctica.

Le transport et le territoire urbain: du paradigme de la causalité à celui de la dialectique

Le rapport entre transport et le territoire urbain s'est basé, traditionnellement, sur le paradigme de la causalité, qui confère la volonté de créer des espaces urbains aux transports; ou à l'inverse, qui les considère comme résultat des structures spatiales. Néanmoins, ce texte-ci penche pour le paradigme de la dialectique dans le but de surmonter cette relation univoque, qui non seulement a impliqué la séparation opérationnelle et culturelle de ces deux disciplines, mais qui en plus a constitué l'origine de l'incompréhension du rapport entre la mobilité et la ville. Le paradigme de la dialectique est évident car les dynamiques de ces deux éléments sont cohérentes dans le contexte d'un modèle d'adaptation réciproque d'un processus dialectique, où les systèmes opérationnels sont ouverts, comprennent différentes échelles territoriales et diverses périodes temporelles.

Mots clé: transport, mobilité, ville, paradigme, causalité, dialectique.

Transport and urban territory: from the causality paradigm to the dialectical paradigm

The analysis of transport and territory has traditionally been based on the paradigm of causality, which confers on transport the ability to determine urban space or, conversely perceives it as a creation of urban space. To overcome this unilinear relation which not only implies the operational and cultural separation between these two disciplines, but also has resulted in the incomprehension of the interaction between mobility and the city; this text opts for the dialectical paradigm. A paradigm which insists on the coherence of the interaction between the dynamics territory and transport, as a model of reciprocal adaptation in a dialectical process, where the operational systems are open and are expressed in distinct territorial scales and include various temporal dimensions.

Key words: transport, mobility, city, paradigm, causality, dialectical.

- 121-134 **MORAL ITUARTE, Leandro del; PEDREGAL MATEOS, Belén** (Universidad de Sevilla. Departamento de Geografía Humana)
Nuevos planteamientos científicos y participación ciudadana en la resolución de conflictos ambientales. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2002, núm. 41, p. 121-134, 24 ref., 1 tab.

En el presente artículo se trasladan algunas ideas procedentes de los planteamientos de la «ciencia posnormal» de Funtowicz, O'Connor y Ravetz —en cierta medida coincidentes con los de la «teoría de la sociedad del riesgo» de Beck— al debate sobre la participación social en la definición y resolución de problemas ambientales. Como idea central se defiende que, en condiciones de complejidad, incertidumbre y dificultades de evaluación, delimitación, imputación y compensación, la participación del público en los procesos de decisión adquiere una nueva racionalidad. Ya no se trata sólo de satisfacer crecientes demandas sociales de protagonismo, potenciadas, entre otras causas, por mayores niveles de formación y conexión a redes de información. Se trata de una nueva necesidad que podríamos calificar de «epistemológica». Una opinión pública vigorosa constituye el mejor antidoto contra la incertidumbre. Los pasos colectivos podrán darse a ciegas, pero al menos serán fruto del acuerdo y el establecimiento racional de prioridades. El reciente informe de la Comisión Mundial de Presas y, en cierta medida, las orientaciones de la nueva Directiva-Marco del Agua de la UE, apuntan en esa dirección.

Palabras clave: ciencia posnormal, sociedad del riesgo, complejidad, incertidumbre, participación social.

Nouvelles approches scientifiques et participation des citoyens dans la résolution de conflits liés à l'environnement

Dans cet article, nous incorporons quelques idées issues des concepts de la «science post-normale» de Funtowicz, O'Connor y Ravetz —dans une certaine mesure coïncidentes avec ceux de la «Théorie de la Société du Risque» de Beck— au débat sur la participation sociale dans la définition et la résolution des problèmes environnementaux. On soutient, comme idée centrale, que dans les situations de complexité, incertitude et difficulté d'évaluation, délimitation, imputation et compensation, la participation dans le processus de décision acquiert une nouvelle rationalité. Il ne s'agit plus seulement de satisfaire les croissantes demandes sociales

de protagonisme associées, entre autres, à des niveaux de formation et de connexion aux réseaux d'information plus élevés. Il s'agit d'un nouveau besoin que l'on pourrait qualifier de «besoin épistémologique». Une opinion publique vigoureuse constitue le meilleur antidote contre l'incertitude. Peut-être les décisions collectives seront-elles inadéquates, mais elles constitueront au moins le résultat de l'accord et de l'établissement rationnel des priorités. Le dernier rapport de la Commission Mondiale des Barrages et, dans une certaine mesure, les orientations de la nouvelle Directive-Cadre sur l'Eau de l'UE vont dans ce sens.

Mots clé: science post-normale, société du risque, complexité, incertitude, participation sociale.

New scientific statements and citizen participation in the resolution of environmental conflicts

In the present article some ideas from Funtowicz, O'Connor and Ravetz's «post-normal science» —in some way coincident with Beck's «risk society theory»— are applied to the debate about social participation in the definition and resolution of environmental problems. The central issue is that in a context of complexity, uncertainty and difficulties concerning assessment, responsibility and compensation, the stakeholder participation in decision-making processes acquires a new rationale. It is no longer a matter of satisfying an increasing social demand, based on a more educated and reflexive society. It is a matter of a new necessity that could be defined as a new «epistemological requirements». A strong public opinion constitutes the best antidote against uncertainty. The collective steps forwards could be in the dark, but at least they will be the result of a social agreement, based on previously established rational priorities. The recent report of the World Commission on Dams and, in some way, the proposals of the new EU Water Framework Directive are steered in this direction.

Key words: post-normal science, risk society, complexity, uncertainty, social participation.

- 135-144 **MUÑOZ FLORES, Juan Carlos** (Consell Comarcal de la Selva)
Les àrees protegides, avui. Principals figures de protecció de la natura. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2002, núm. 41, p. 135-144, 2 ref., 3 tab.

El text fa una anàlisi comparativa de les principals figures internacionals de protecció de la natura: categories de gestió de la UICN, reserves de la biosfera, llocs Ramsar i indrets del Patrimoni Mundial. S'hi descriuen les diverses figures, els seus antecedents, l'organisme que les promou i la seva distribució geogràfica, amb alguns exemples d'arreu del món.

Paraules clau: àrees protegides, UICN, reserves de la biosfera, Convenció de Ramsar, Patrimoni Mundial.

Les zones protégées, aujourd'hui. Grandes figures internationales de protection de la nature

Sur les pages vous trouverez une analyse comparative des grandes figures internationales de protection de la nature: catégories de gestion de la UICN, réserves de la biosphère, lieux de Ramsar et sites du Patrimoine Mondial. Ce document décrit

les diverses figures, leurs antécédents, l'organisme promoteur et leur distribution géographique, avec quelques exemples du monde entier.

Mots clé: zones protégées, IUCN, réserves de la biosphère, Convention de Ramsar, Patrimoine Mondial.

Protected areas, today. Main international figures protecting Nature

A comparative analysis between main international protecting nature figures is done in this text: IUCN management categories, Biosphere Reserves, Ramsar sites and World Heritage Sites. The text describes the figures, their antecedents, their promoter organization and their geographic distribution, and shows some examples through the world, as well.

Key words: protected areas, IUCN, Biosphere Reserve, Ramsar Convention, World Heritage.

145-164 **SOLANA SOLANA, Miguel; MORÉN ALEGRET, Ricard** (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia); **MIGUEL LUKEN, Verónica de** (University of Manchester. The Cathie Marsh Centre for Census and Survey Research)

L'estudi de les migracions a Catalunya des de la geografia i la demografia (1975-2000). *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2002, núm. 41, p. 145-164, 148 ref., 1 tab.

Les aportacions a l'estudi de les migracions a Catalunya han augmentat durant els darrers anys, tot i que això s'ha produït d'una manera desequilibrada, atès que s'han prioritzat uns temes o unes àrees geogràfiques d'origen per sobre d'altres. En aquest text s'ofereixen unes primeres valoracions dels materials escrits sobre les migracions a Catalunya que han estat elaborats des de la geografia i la demografia entre 1975 i 2000.

Paraules clau: migracions, Catalunya, geografia, demografia, publicacions.

L'étude des migrations en Catalogne du point de vue de la géographie et de la démographie (1975-2000)

L'apport à l'étude des migrations en Catalogne a augmenté pendant les dernières années mais d'une façon déséquilibrée car des sujets ou des aires géographiques d'origine ont été priorisées. On offre ici les premières évaluations des matériaux écrits dont leur contenu est centré sur les migrations en Catalogne et lesquels ont été élaborés du point de vue de la géographie et de la démographie entre 1975 et 2000.

Mots clé: migrations, Catalogne, géographie, démographie, publications.

The study of migrations in Catalonia from Geography and Demography (1975-2000)

Contributions to the study of migrations in Catalonia have grown during last years, although unevenly because some issues or geographical areas have been prioritised. This text is an assesment of the written materials on migrations in Ca-

talonia that have been developed from Geography and Demography between 1975 and 2000.

Key words: migrations, Catalonia, geography, demography, publications.

Notícies

167-170 **NASARRE, Ester; ORTIZ GUITART, Anna** (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia)

La reforma interior de Barcelona, segles XIX i XX. Barcelona, 28 i 29 de setembre de 2001. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2002, núm. 41, p. 167-170.

En el marc de l'exposició «La construcció de la gran Barcelona: l'obertura de la Via Laietana, 1908-1958», celebrada del 18 de maig al 30 de setembre de 2001, el Museu d'Història de la Ciutat va organitzar el col·loqui La reforma interior de Barcelona, segles XIX i XX, dirigit per l'arquitecte Manel Guàrdia i l'historiador Antoni Nicolau, durant els dies 28 i 29 de setembre de 2001.

Paraules clau: Via Laietana, urbanisme, Barcelona, reforma interior.

La réforme urbaine de Barcelone, siècles XIX et XX. Barcelone, 28 et 29 Septembre de 2001

Dans le cadre de l'exposition «La construction de la grande Barcelone: l'ouverture de la Via Laietana, 1908-1958», faite entre le 18 Mai et le 30 Septembre de 2001, le Musée d'Histoire de la Cité a organisé le colloque La réforme urbaine de Barcelone, siècles XIX et XX, dirigé par l'architecte Manel Guàrdia et l'historien Antoni Nicolau, pendant le 28 et 29 Septembre 2001.

Mots clé: Via Laietana, urbanisme, Barcelone, réforme urbaine.

Urban reform in Barcelona, 19th-20th centuries. Barcelona, September 28-29 2001

As part of the exhibition «Building the Great Barcelona: opening the Via Laietana, 1908-1958», that took place from 18th May to 30th September 2001, the Museum on the History of the City organized the seminar Urban reform in Barcelona, 19th-20th centuries. Manel Guàrdia, architect, and Antoni Nicolau, historian, organized it in September 28-29 2001.

Key words: Via Laietana, urbanism, Barcelona, urban reform.

171-175 **SOLANA, Miguel** (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia)

1st International Conference on Population Geographies (19 de juliol a 23 de juliol de 2002). Saint Andrews (Escòcia), Universitat de Saint Andrews. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2002, núm. 41, p. 171-175.

Per primera vegada, s'ha celebrat una conferència internacional dedicada de manera exclusiva a la geografia de la població, convocada per la School of Geography

and Geosciences de la Universitat de Saint Andrews. La intenció és convertir-se en lloc de trobada per als estudiosos de les dinàmiques i les interrelacions entre l'espai i la població tot eixamplant el camp de treball per atraure investigadors d'altres àrees que no se situen en el camp estricte de la geografia acadèmica o que no es consideren geògrafs ells mateixos.

Paraules clau: geografia de la població, Regne Unit.

1st International Conference on Population Geographies (du 19 au 23 juillet, 2002). Saint Andrews (Écosse), Université de Saint Andrews

Pour la première fois, la School of Geography and Geosciences de l'Université de Saint Andrews a organisé une conférence internationale consacrée, exclusivement, à la géographie de la population. Cette conférence aspire à devenir un point de rencontre pour les spécialistes des dynamiques et des rapports entre l'espace et la population, bien que l'on ait élargi le domaine de travail pour attirer des chercheurs qui n'appartiennent pas au domaine stricte de la géographie académique ou qui, eux-mêmes, ne se considèrent pas géographes.

Mots clé: Géographie de la population, Royaume Uni.

1st International Conference on Population Geographies (July 19th to 23rd, 2002). University of Saint Andrews (Scotland)

For the first time, an international conference has been held, dedicated exclusively to Population Geography. It was hosted by the University of Saint Andrews School of Geography and Geosciences. The aim of the organizers is to provide a meeting point for all scholars who study the relation between geographical space and population, also widening the area of research to attract researchers from other fields that are not academic geography or who do not consider themselves geographers.

Key words: Population Geography, Great Britain.

177-182 **TULLA I PUJOL, Antoni F.** (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia)

Notícia de l'Institute of Geonics (Academy of Sciences of the Czech Republic). *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2002, núm. 41, p. 177-182.

Des de 1995 i cada dos anys, l'Institute of Geonics (Academy of Sciences of the Czech Republic) organitza la Moravian Geographical Conference on el medi ambient en resulta ser el contingut transversal i marc de referència de les diverses especialitats de la geografia. Aquests congressos són una excel·lent ocasió per al contacte entre geògrafs de l'Europa de l'Est i la de l'Oest.

Paraules clau: República Txeca, medi ambient, Institute of Geonics, congrés.

Reinseignements sur le Institute of Geonics (Academy of Sciences of the Czech Republic)

Depuis 1995 et chaque deux années, le Institute of Geonics (Academy of Sciences of the Czech Republic) organise la Moravian Geographical Conference où l'environnement est le contenu transversal et le cadre de référence des spécialités de la

géographie. Ces congrès sont une très bonne opportunité pour le contact entre géographes de l'Europe de l'Est et de l'Ouest.

Mots clé: République Tchèque, environnement, Institute of Geonics, congrès.

Information on the Institute of Geonics (Academy of Sciences of the Czech Republic)

Since 1995 and every two years, the Institute of Geonics (Academy of Sciences of the Czech Republic) organises the Moravian Geographical Conference where environment comes to be the main issue as a reference for every geographical speciality. These conferences are an excellent opportunity to link geography and geographers from both Eastern and Western Europe.

Key words: Czech Republic, environment, Institute of Geonics, conference.

183-200 Ressenyes

Thrower, Norman J.W. *Maps and Civilization. Cartography in Culture and Society* (Pau Alegre).

Cardelús, Jordi; Pascual de Sans, Àngels; Solana Solana, Miguel. *Migracions, activitat econòmica i poblament a Espanya* (Ricard Morén).

Blaut, J.M. *Eight Eurocentric Historians* (Perla Zusman).

Vilagrà, Joan (ed.). *Transformacions territorials a Catalunya (segles XIX-XX)* (Ester Nasarre).

Marchetti, Mauro; Rivas, Victoria (eds.). *Geomorphology and Environmental Impact Assessment* (Núria Matamala).